

hondo-hondotik

Maribi Ugarteburu

(Udalbiltzako Batzorde Eragileko eleduna)

Nor gara gu? Gu, euskaldunok, bagara nor

Parisek ezetz biribila bota zien bertaratutako euskal ordezkari. Ez dadin zalantzarik izan, estatu frantziarraren dezentralizazio bidean Euskal Herriaren eskubideentzako zirrikiturik ez digute utzi nahi. Ez Departamenduari, beraz. Erantzunik ez hain modu errazean sorrarazi dezaketen Nekazaritza Ganberari. Berdintasun eskubiderik ez euskararendako mementoan, noiz arte?... Euskal Herrian ikasteko, lan egin eta bizitzeko eskubideen uradura luzaturik, hitzik ez Unibertsitate propioari buruz. Ezetza edo erantzunik eza euskaldunontzat Paristik.

Baina iduriz, etsipena eta desmobilitazioa piztu nahi zutenei okertu egin zaie harrikada hori. Paristik jasotako umiliazioak etsipena baino haserrea piztu du. Eta duintasuna azalarazi. Euskal herritarren duintasuna. Zor zaizkigun eskubideak urraturik ikustean, eskubideen defentsarako lana azkartzeko beharri eusteko indar berriak erakarri. Indarrak metatzen hasi dira emeki, arlo ezberdinetako ahaleginak biltzen (laborantza, euskara, instituzio propioak...).

Batera bilgunearen sorrera esperantzaz bete da ene iduriko. Ez hainbertze epe motzean edo haratago estatuaren aldetik eragin ditzakeen *kontzesioengatik*... baizik eta Euskal Herriari Estatu Frantziarrak zor dizkion eskubideak aldarrikatu eta defenditzeko ahalegin zabala delako. Kontzientzien pizgarri. Eskubide dugun hori, guztiona, euskal herritar guztion artean, batera, defendatzeko deia.

Eta bai. Gu ere Baionan izango gara larunbat honetan. Xume baina present. Nafarroa, Araba, Bizkaia, Gipuzkoatik, Zuberoa eta Lapurdi beretik, Baionarat bilduko gara Udalbiltzako hautetsiok, euskaldunon eskubideen defentsan: erabakigune propioak (departamendua kasu), euskara ofiziala, laborantza antolatze tresnak geure gain, hezkuntza eskubidea maila guztietan Euskal Herrian bertan ukan dezagun...

Departamenduaren aldeko elkarretaratze bat.

Gu, euskal herritarrok, eskubideen subjektu, lurralde orotan

Beharbada izango da inor «Eta zer dela eta zuek Baionan?, Iparraldekoak ez izaki» galdetuko diguna... Bada, euskaldunak izaki han baino hemen izanen gara, gure Herriaren eskubideen eta aitortzaren alde, bertzerik gabe. Hain simple, hain sakon.

«Nor gara gu, zer gara gu?» zioen kantu batek, «zenbat gara?» galdetzen zuen beste batek... aspalditxo. Oraindik ere

galdera horien erantzunen xerka ari gara. Bai. Eta emeki urratu beharko dugu bidea, gu hori eraikitzen, Euskal Herriak dagozkion eskubide guztiez jantzirik bere tokia ukan dezan nola Europar hal munduan.

Eskubideen errespetu hori ez dugu erdietsiko egun batetik bertera, ez da mirakulurik izanen, ezta oparirik ere gure etxeko bi *jaunen* aldetik. Geurean maizter izatetik jabe izatera igarotzeko bidea guk geuk urratu beharko dugu. Elkarrekin. «gu» bat osatuz hastapene-

tik. Eta «gu» horren indar guztiak (Euskal Herriaren aitortza eta eskubideen aldeko herritar guztiok osatzen dugun «gu» anitza, siglen gaintzi, ezarritako zatiketa administratibo ororen gaintzi) egin beharreko lan guztietan batera inplikaturik. Departamendua exijituz, batera, ez hemengo, ez hango, euskarari dagozkion eskubideak aldarrikatuz eta eskubideok egia bilakatzeko bideak adostuz eta praktikan jarritz, batera, ez zu hemen eta ni han... Berdin hezkuntza eskubideaz, naziotasunaz. Berdin euskaldunok ordezkartza demokratikoa izateko dugun eskubideaz, bozka emateko eta bozkatuak izatekoaz...

Memento oro, arlo guztietan... kasu eta toki bakoitzean eragiteko mekanismo, bitarteko eta erritmoak aintzat hartuaz, baina beti ere «gu» hori, eskubideen jabe nor garen ahanzi gabe. Euskal Herritarrek, guztiok batera, berdintasunean, bai Donapaleun, bai Bilbon, bai Faltzesen...

Joko (edo jukutria) politikoen eskematik, xakeko estrategietatik jai dugu Espainia zein Frantziarekin... hamarkada luzeak izan ditugu hori egiaztatzeko. Errekonoizimendua, gure iduriko munduan, Europar bilatu behar duguna, eta indarrean diren Nazioarteko Zuzenbideko arau eta hitzarmen guztien arabera Herri bezala zor zaiguna, benetan Herri bezala aritzetik etorriko zaigu.

«Gu» zatikatutik ez dator aterabiderik, bi estaturen baitako eskualdeak bertzerik ez gara haiendako. Unean uneko estatu-agintarien interesen arabera eskumen gehiago edo gutiago... gure etxean maizter izateko baimena haiek emana...

Denbora gehiegi pasa dugu horrela, ez al da hala?. Euskaldunok elkarrekin, elkarren alde, elkarren begirunean, Herri bat garela kontura gaitezen, eta horren arabera joka dezagun, batera. Geure burua aitortzeak soilik ekar diezaguke eta besteen aitortza eta errespetua.

Gaur Baionan, hurrengoan... nonahi, gu euskaldun.

Batera: Iparraldea mugimenduan...

(Aurreko orrialdetik dator)

agertzen du Estatuak berak, nolabait, ezagutu duela hemengo berezitasuna, egitura batzuk ezarrit, bere beste lurraldeetan ezarri ez dituenak.

Baina, egitura horietan eraman dugun esperientziak agertzen digu ez direla guk behar eta nahi ditugunak, ez baitute konpetentziarik; ez dira erabakitzaileak... Erabakiak, beti eta maila guztietan, departamenduko instituzio ofizial eta klasikoe-tan hartzen dira. Oron buru, Euskal He-

rrian gai gara hitz egiteko, proposamenak egiteko, baina ez erabakitze! Tutore batek behar digu beti eskua atxiki! Horra zer konklusiotara heltzen garen orain. Hori esanik, ez dira iragan urteetako lan horiek debalde izan: jende desberdinekin bizitzen eta lan egiten ikasi dugu; minoritario ziren kontzeptu batzuk, orain gizartearen gehiengoak dauzka, Batera plataformak agertzen duen bezala.

Batera sortzen da, beraz, memento estrategiko batean: ofizialki dezentralizazio eta esperimentuen garaia da Fran-

tzian; *Euskal Herri 2010*etik hona sortu egiturek frogatzen digute egitura erabakitzaileen beharra gure bidea segitzeko; Departamendua, Laborantza Ganbera, hizkuntza eta unibertsitatearen alde gizar-tearen gehiengoak agertu da. Etaba baten bukaeran gaude. Fruitua ondu da; biltzeko garaia da, usteldu ez dadin...

Batera sektore sozialak osatua du, eta nahi dugu horrela izan dadin. Ez da alderdi politikorik agertzen alderdi bezala. Baldintza hori beharrezkoa da; badakigu alderdi batzuek ezingo luketela izenpetu plataforma, aldiz beren barnean asko, pertsonalki, ados direlarik. Ez da frustrazio sortu behar, eta ez da gaurko aniztasuna hautsi behar!

Batera-ren dinamika, dinamika pragmatikoa da: garapen sozioekonomiko eta kultural baten bila goaz; garapen hori gauzatzeko, tresna erabakitzaileak Iparraldeari emateak, suposatzen du Iparraldearen ezagutza ofiziala.

Horra, beraz, zertan garen. Ez dira eskakizun guztiak hor. Batera da errealtate baten argazkia. Duela hiru-lau urte, atzerago ginen, Euskal departamenduaren inguruan baizik ez zen koalizioa egin ahal izan. Euskararen koofizialtasuna ez zen uztartu ahal izan... Gaur urrunago gaude. Gaur Baionan egingo den manifestazioa abiapuntu bat da. Mobilizazioek segituko dute, orain edo sekula baita garaia, zor zaizkigun fruituak biltzeko.